

und die Wohlgerüche ob unserer Schuldverfallenheit müßten ja zahllos sein! Doch eben weil es dir bewußt, daß Wurm und Verwesung unser Ende, darum lassst endlos auch deine Verzeihung du uns angedeihen. Was sind wir? Was ist unser Leben? Was unser Wohlthun? Was unsere Tugenden? Was unser Heil? Was unsere Kraft? Was unsere Stärke? Mit was können wir rühmen uns vor dir, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter? Sind doch alle Helden insgesammt ein Nichts vor dir, die Männer des Ruhmes, als wären nimmer sie gewesen, die Weisen, wie Kenntnißlose, die Forscher, von aller Denkkraft entblößt! Denn, so viele ihrer Thaten auch sind — sie sind der Nichtigkeit verfallen, ein vergänglichlicher Hauch, sind die Tage ihres Lebens; kein Vorzug zeichnet aus den Menschen vor dem Vieh — so er ganz dem Eitlen sich hingibt.

אתה Du nur bist es, der den Menschen auszeichnet

וְאֵיזֶן מִסֶּפֶר לְנִיחֻחַי
 אֲשַׁמְתָּנוּ. וְאַתָּה יוֹדֵעַ
 שְׂאֵחֲרִיתֵנוּ רַמָּה
 וְתוֹלְעָה לְפִיכָהּ רַבִּית
 סְלִיחָתֵנוּ. מָה אָנוּ מָה
 תֵּינֵנוּ מָה חֲסֵדֵנוּ מָה
 צְדָקוֹתֵינוּ מָה יִשׁוּעָתֵנוּ
 מָה כֹּחֵנוּ מָה גְבוּרָתֵנוּ
 מִדֵּינָאמֵר לְפָנֶיךָ יי
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
 הֲלֹא כָל־הַגְּבוּרִים
 כָּאֵיזֶן לְפָנֶיךָ וְאֵן שִׁי
 הַשֵּׁם כָּל־אֱלֹהֵי וְהַכֹּבְדִים
 כָּבְדֵי מַדְעַ וְגְבוּרִים
 כָּבְדֵי הַשִּׁבְלֵי כִי רֹב
 מֵעֲשִׂיהֶם תוֹהוּ וַיְמִי
 תֵּיהֶם הַבֵּל לְפָנֶיךָ
 וַיְמוֹתֵר הָאָדָם מִן־
 הַבְּהֵמָה אֵיזֶן כִּי־הַבֵּל
 הַבֵּל!

אתה הבדלת אנוש

hat seit Anbeginn. Du hast ihn anerkannt, einen Standpunkt vor dir einzunehmen; denn wer dürfte zu dir sprechen: „Was thuest du da?“ — Und ist Einer tugendhaft, was giebt er dir hiemit? Du hast uns auch gespendet, Ewiger, unser Gott, aus Liebe, diesen Tag der Sühnung, auf daß ein Sühnungs- und Vergebungsschluß er sei für unsere Sündhaftigkeit. Auf daß wir von der Unbill, die unsere Hände befleckt, uns zurückziehen und reuevoll zu dir zurückkehren, die Satzungen deines göttlichen Willens mit ungetheiltem Herzen ausüben. O mögest du, in deiner endlosen Milde, dich unser erbarmen! Denn nimmer willst du es, daß die Welt der Verderbniß anheim falle. Wie es heißt: „Suchet den Ewigen, indem er sich finden läßt, rufet ihn an, dieweil er nahe ist.“ Ferner heißt es: „Es verlasse der Böse seinen Wandel, der dem Laster Ergebene seine Denkweise, und kehre zum Ewigen zurück, daß er seiner sich erbarme, und zu unserem

מראש ותכיר הו
 לעמוד לפניך. כי מי
 יאמר לך מה תפעל.
 ואם יצדק מה יתן לך;
 ונתת לנו יי אלהינו
 באהבה את יום
 הכפרים הזה קין
 ומחילה וסליחה על
 כל עונותינו למען
 נחיה מעשך ירינו
 ונשוב אליך לעשות
 חקי רצונך בלבב
 שלם: ואתה ברחמיך
 הרבים רחם עלינו כי
 לא תחפוץ בהשחתת
 עולם. שנאמר דרשו
 יי בהמצאו קראוהו
 בהיותו קרוב: ונאמר
 יעזב רשע דרכו ואיש
 און מחשבותיו וישב
 אל-יי וירחמהו ואל-

Gotte, dessen Versöhnlichkeit unendlich.“ Und du bist ja auch der Gott der Sühnung, allgnädig und erbarmensvoll und endlos an Allgüte. Du willst es nur, daß die Bösen der Reue sich ergeben, und nimmer willst du, daß dem Tode sie verfallen. Wie es heißt: Sprich zu ihnen: So wahr ich ewig-lebend, lautet Gottes, des Herrn, Rede. „Könnte ich es wünschen, daß da hinsterbe der Böse? Nein. Bessert der Frevler sich von seinem Wandel, so gehöre dem Leben er an! Kehret zurück! Bessert reuig euch von eurem bösar-tigen Wandel! Warum solltet dem Tode ihr verfallen, ihr vom Hause Israel?“ Auch heißt es: „Sollte ich Wohl-gefallen daran haben, wenn da hinstirbt der Bösewicht? spricht Gott, der Herr, gehört er dem Leben nicht an, so von seinem Wandel er sich bessert?“ Auch heißt es ferner: „Nicht mein Wille ist es, daß der zum Tode Verdammte sterbe!

אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסֻלּוֹתֶיךָ
 וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת
 חַנּוּן וְרַחוּם אַרְךָ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וְאִמְת
 וּמְרַבֶּה לְהַטִּיב וְרוֹצֵה
 אֶתְהַבֵּת שׁוֹבֵת רְשָׁעִים
 וְאֵין אֶתְהָה חָפִין
 בְּמִיתָתָם שֶׁנֶּאֱמַר
 אָמַר אֱלֹהִים הִיאֲנִי
 נָא אֲדַנִּי אֱלֹהִים אִם־
 אֶחְפִּין בְּמוֹת הַרְשָׁע
 כִּי־אִם־בְּשׁוֹב רְשָׁע
 מִדְּרָכֹו וְחָיָה שׁוֹבֹו
 שׁוֹבֹו מִדְּרָכֵיכֶם
 הָרָעִים וְלָמָּה תָּמוּתוּ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנֶאֱמַר
 הָחָפִין אֶחְפִּין מוֹת
 רְשָׁע נָא אֲדַנִּי אֱלֹהִים
 הֲלֹא בְּשׁוֹבֹו מִדְּרָכֵי
 וְחָיָה וְנֶאֱמַר כִּי לֹא
 אֶחְפִּין בְּמוֹת הַמָּוֶת

spricht Gott, der Herr. Venket der Besserung euch zu, und ihr werdet leben!" —

„Denn du bist es, der Israel verzeiht und den Stämmen Jeschuruns Vergebung angedeihen läßt in jeglichem Zeitalter, und außer dir haben keinen so versöhnlichen und allvergebenden König wir.

נָא אֱלֹהִים אֲדַנֵּי אֱלֹהִים
וְהַשִּׁיבוּ וַחֲיוּ: כִּי אַתָּה
כָּלֶחֶן לְיִשְׂרָאֵל יִמְחַלֵּן
לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־
דִּיּוֹר וְדִיּוֹר וּמִבְּלַעֲדֵיךָ
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מִזִּחַל
וּסְוֹלַח:

(אֱלֹהֵי עַד שְׁלֹא נִוצַרְתִּי אֵינִי כְדָאֵי. וְעַכְשָׁו
שֶׁנִּוצַרְתִּי בְּאֵלוֹ לֹא נִוצַרְתִּי. עָפָר אֵנִי בְּחַיִּי. קַל וְחֹמֶר
בְּמִיתַתִּי. הֲרִינִי לְפָנֶיךָ בְּכָלִי מָלֵא בּוֹשָׁה וּכְלָמָה:
יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׁלֹא אֶחְטֵא
עוֹד. וּמֵה־שִׁחַטְתָּ אֶת־י לְפָנֶיךָ מָרַק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים.
אָבֵל לֹא עַל יְדֵי יְסוּרִים וְהַלִּים רָעִים:

אֱלֹהֵי נְצוֹר לְשׁוֹנֵי מָרַע וּשְׁפַתִּי מִדְּבַר מַרְמָה וּלְמַקְלָלֵי נַפְשִׁי
תְּדוּם וּנְפֹשִׁי בְּעָפָר לְבַל תִּהְיֶה. פָּתַח לְבִי בְּתוֹרַתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ
תִּרְדּוּף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה. מִהֲרָה הַפֵּר עֲצָתְךָ וּקְלַקֵּל
מִחֲשַׁבְתְּךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְנָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן
קִדְשֶׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ. לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדֵיךָ. הוֹשִׁיעָה יִמִּינֶךָ
נַעֲנֵנִי: יְהִי לְרְצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:
עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמֵי הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רְצוֹן

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שִׁיבְנָה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. וְחַזַּן חֲלַקְנוּ בְּתוֹרַתְךָ: וְשֵׁם בְּעַבְדְּךָ בְּיִרְאָה

*) Hebersetzung Seite 381.